

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

DODATEK Č. 1

Vzdělávání dětí ve věku od 2 do 3 let

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Distanční vzdělávání dětí

Vzdělávání cizinců – dětí v režimu dočasné ochrany v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území UA vyvolaným invazí vojsk Ruské federace

**Mateřská školka Pastelka, Petřikov,
příspěvková organizace**

Téma: „Pastelka mi pomůže, abych to dokázal sám!“

Platnost od 1. 9. 2022 do 31. 8. 2025

Vzdělávání dětí mladších 3 let

Předškolní vzdělávání se organizuje zpravidla pro děti ve věku od 3 do 6 let, nejdříve však od 2 a nejdéle do 7 let. Povinností ředitele je zajistit optimální podmínky pro vzdělávání, a to i pro děti ve věku od 2 do 3 let, pokud se v mateřské škole vzdělávají. Pro zajištění kvalitních podmínek pro vzdělávání dětí ve věku od 2 do 3 let je třeba ve škole přijmout opatření týkající se zajištění bezpečnostních, hygienických, psychosociálních, věcných (materiálních) a personálních podmínek, životosprávy včetně stravování, organizace vzdělávání, obsahu vzdělávání, financování a spolupráce.

V oblasti **věcných** (materiálních) **podmínek** učitel dbá na vhodnost výběru hraček nebo didaktických pomůcek. Nevhodné nejsou volně odebratelné – uzavíratelné skříňky, vyšší police. Na školní zahradě dbá na používání pouze vhodných a bezpečných herních prvků – nízké skluzavky, pískoviště.

U stolků zohledňuje menší tělesnou výšku dvouletých dětí, podporuje správné držení těla při sezení, nábytek je bezpečný a stabilní. Nezbytné je vyčlenit prostor (skříň) pro ukládání individuálních hygienických potřeb dětí (pleny, vlhčené ubrousky apod.).

Hygienické podmínky

Sprcha v umývárně, vlastní ručník, v případě používání nočníků je nezbytné jejich adekvátní uskladnění, mytí a dezinfekce, kterou zajišťuje denně pracovník úseku úklidu po ukončení otevírací doby MŠ. V případě, že jsou děti, které mají pleny, je umývárna vybavena přebalovacím stolem. V souvislosti s používáním plen je pak nutné zajistit i krytý nášlapný odpadkový koš na použité pleny a likvidaci tohoto biologicky kontaminovaného odpadu z důvodu prevence infekce řešit dle platné legislativy. Vzhledem k předpokládanému malému množství plen vznikajícímu v mateřské škole a faktu, že daný odpad neobsahuje infekční agens v množství, které by mohlo způsobit onemocnění člověka a maximální doba mezi shromážděním odpadu a konečným odstraněním odpadu je maximálně 3 dny v odpovídajícím shromažďovacím místě, bude pleny likvidovat pověřený pracovník ve spolupráci

s TSP, s. r. o. Zákonný zástupce dítěte s potřebou plen přináší v dostatečném množství podepsané pleny dle domluvy, též vlhčené ubrousky, ručník a náhradní oblečení tak, aby bylo vždy k dispozici. Kontaminované ošacení zabalené personálem v tašce odnáší ihned při vyzvednutí dítěte, ručník vždy v pátek.

Školní stravování

Děti mladší tří let jsou zařazovány do skupiny strávníků (3 – 6 let) – více viz Vyhláška o školním stravování. V případě potřeby je jim u stravování zajištěn individuální přístup (delší doba pro konzumaci stravy, příprava stravy aj.).

Psychosociální podmínky

Mateřská škola je pro dítě ve věku od dvou let zpravidla první institucí, kde přichází do kolektivu vrstevníků, kde se vzdělává. V adaptačním režimu je důležitá provázanost

režimu mateřské školy s režimem v rodině. Děti by se měly cítit v prostředí mateřské školy dobře, spokojeně, jistě a bezpečně (umožněno používání specifických osobních pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty). Zásadní je však pro zajištění zmíněných podmínek aktivní budování vztahů a spolupráce s rodinou. Předškolní období je zásadní pro utváření celoživotních návyků, respektování pravidel a norem. Ve věku dvou let je dítě zpravidla připraveno tyto aspekty rozeznávat a přijímat. Potřebuje stálý pravidelný denní režim (dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování), více klidu (prostor k odpočinku během dne), více individuální péče (vzdělávací činnosti realizované důsledně v menších skupinách či individuálně), srozumitelná a jednoduchá pravidla a řád, určující mantinely jeho jednání.

Personální podmínky

Snažíme se optimálně využít maximální možné výše úvazků pedagogických pracovníků. Zároveň přizpůsobujeme rozpis přímé pedagogické činnosti učitelů tak, aby bylo možné jejich co největší souběžné působení v rámci třídy mateřské školy v organizačně náročnějších částech dne. V případě nutnosti zvažujeme přijetí

asistenta MŠ, chůvy. Jsme si vědomy, že v případě přijetí 12 a více dvouletých dětí musí být pro tyto zřízena samostatná třída do maximálního počtu 16 dětí s odpovídajícím personálním zabezpečením – 2 pedagogové a 1 chůva. Od r. 2020 je třeba potom za každé přijaté dvouleté dítě snížit kapacitu třídy o dvě děti, do maximálního počtu 6 dětí. Podmínkou výkonu činnosti chůvy je povinnost splňovat minimální kvalifikační požadavky v souladu s profesní kvalifikací „Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky“, nebo „Chůva pro dětské koutky“ dle Národní soustavy kvalifikací, nebo minimálně středoškolské vzdělání v oblasti pedagogiky, zdravotnictví, sociální péče. Výši úvazku může ředitel školy zvolit dle potřeby školy. Chůva v mateřské škole bude pomáhat učitelce mateřské školy s péčí o dvouleté děti, a to zejména v oblasti sebeobsluhy dítěte, zajištění bezpečnosti a individuálních potřeb dítěte. Učitelce mateřské školy splňují kvalifikační předpoklady pro vzdělávání dětí od dvou let, někteří z nich však dosud nemají zkušenost se vzděláváním těchto dětí, proto je vhodné v rámci Dalšího vzdělávání učitelů mateřských škol se dané problematice věnovat a je též zakomponováno v plánu DVPP školy.

Organizace vzdělávání

Z hlediska organizačního zajištění chodu je třeba umožnit dětem zejména individuálně přizpůsobený adaptační režim, dostatek času na veškeré aktivity včetně převlékání a stravování, zohlednit v souladu s právními předpisy počet dětí ve třídě mateřské školy. Organizace vzdělávání a plánování činností v mateřské škole má vycházet z potřeb a zájmů dětí, vyhovovat jejich individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem.

Bezpečnostní podmínky

Se zajištěním bezpečnosti úzce souvisí již výše zmíněné podmínky, jejichž optimální nastavení může eliminovat případná bezpečnostní rizika. Zejména se jedná o početní úpravy pro pobyt v budově i mimo ni. Platná legislativa umožňuje výjimečné zvýšení počtu dětí (a to z 20 na 28 nebo z 12 na 23).

V případě tohoto výjimečného zvýšení však musí ředitel školy to, že při specifických činnostech, například sportovních činnostech, nebo při pobytu dětí v prostředí náročném na bezpečnost určí k zajištění bezpečnosti dětí dalšího pedagogického pracovníka, ve výjimečných případech jinou zletilou osobu, která je způsobilá k právním úkonům, a která je v pracovněprávním vztahu k právnické osobě, která vykonává činnost mateřské školy.

Další povinností je vnitřní úprava dokumentace PO. Pokud jsou v mateřské škole umístěny děti od 2 let věku (nezávisle na jejich skutečném počtu) jedná se vždy o činnost se zvýšeným požárním nebezpečím. Zvláště důležité je např. zpracování dokumentace požární ochrany (stanovení organizace zabezpečení požární ochrany, požární evakuační plán, dokumentace zdolávání požárů apod.) a provádění školení a odborné přípravy zaměstnanců s ohledem na přítomnost dvouletých dětí.

Obsah vzdělávání

Pro úspěšné vzdělávání dětí od dvou let je nutné si uvědomovat specifika související s úrovní motoriky, jazykového, psychického vývoje dítěte, brát ohled na jiné tempo rozvoje prosociálních vztahů mezi dětmi. Dvouleté dítě je egocentrické, projevuje velkou touhu po poznání, experimentuje, objevuje. Vymezuje se vůči ostatním, osamostatňuje se. Neorientuje se v prostoru a čase, žije tady a teď. Dvouleté dítě má velkou potřebu aktivního pohybu a zároveň potřebuje častější odpočinek nejen po stránce fyzické, ale i psychické. Rozdíly v psychomotorickém vývoji jednotlivých dětí mohou být velmi výrazné. Proto je již zde nutné sledovat pokroky konkrétního dítěte a neprovádět vzájemné srovnávání dětí. Plánování a realizace konkrétních vzdělávacích činností musí být přizpůsobeno možnostem a schopnostem dětí. Podle toho učitel volí metody a formy práce. Děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, často vyžadují opakování činností, potřebují pravidelné rituály. Zpravidla se děti mladší tří let nedokážou delší dobu soustředit, pozornost udrží jen velmi krátkou dobu. Tomu je třeba přizpůsobit činnosti, průběžně je střídát, sladit spontánní s řízenými. Největší prostor musí být ponechán volné hře a pohybovým aktivitám.

Spolupráce

Se zákonnými zástupci dětí, vzhledem k nízkému věku dětí od 2 do 3 let je spolupráce s jejich zákonnými zástupci naprosto zásadní. Je potřebný celkově vstřícný a důvěryhodný vztah mezi zaměstnanci školy, rodiči i dítětem.

U dětí, kde je jednou z podmínek úspěšného plnění předškolního vzdělávání **podpůrné opatření 1**, je návrh tohoto plně v kompetenci ředitele MŠ ve shodě s rodiči dítěte. V případě, že je třeba podpůrných opatření 2–5, řeší je MŠ ve spolupráci s PPP nebo SPC dle bodů odborné písemné zprávy, za spolupráce a souhlasu zákonného zástupce. Kompenzační pomůcky pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami zajišťuje škola.

Pokud je dítě mladší tří let zároveň s přiznaným podpůrným opatřením, snížení počtu ve třídě nelze uplatnit zároveň pro obě varianty. Pokud je takové dítě ve třídě mateřské školy, snižuje se celkový počet dětí pouze o 2 (nikoli o 4).

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

RVP PV vychází ve své základní koncepci z respektování individuálních potřeb a možností dítěte. Z toho důvodu je RVP PV základním východiskem i pro přípravu vzdělávacích programů pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje mateřská škola.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP).

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Stanovené rámcové cíle i očekávané výstupy ŠVP jsou pro všechny děti společné. Při plánování a realizaci vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními má pedagog na zřeteli fakt, že se děti ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami pedagog zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření.

Důležitou podmínkou úspěšnosti předškolního vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je nejen volba vhodných (potřebám dětí odpovídajících) vzdělávacích metod a prostředků, které jsou v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními, ale i uplatňování vysoce profesionálních postojů učitelů i ostatních pracovníků, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání podílejí. Rozvoj osobnosti dítěte s přiznanými podpůrnými opatřeními závisí na citlivosti a přiměřenosti působení okolí mnohem více, než je tomu u dítěte, které není ve svých možnostech primárně omezeno.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje učitel úzce s rodiči a dalšími odborníky, využívá služby školských poradenských zařízení.

Podpůrná opatření 1. stupně

Pokud na základě pedagogické diagnostiky zjistíme, že má dítě obtíže při vzdělávání, které vyžaduje minimální úpravu podmínek, škola zpracuje Plán pedagogické podpory dítěte (PLPP), který zahrnuje mj. popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb dítěte a podpůrná opatření prvního stupně. PLPP bude vyhodnocen nejpozději po třech měsících. Podkladem pro zpracování PLPP je ŠVP.

Nebude-li poskytování podpůrných opatření prvního stupně postačující, doporučí škola vyšetření dítěte ve školském poradenském zařízení (ŠPZ).

Zprávu z vyšetření obdrží zákonní zástupci dítěte, škola dostane doporučení a na jehož základě sestaví Individuální vzdělávací plán (IVP), který obsahuje mj. podpůrná opatření druhého až pátého stupně (dle doporučení ŠPZ).

Nejsou-li podpůrná opatření dostačující, školské poradenské zařízení vydá doporučení stanovující jiná podpůrná opatření, případně stejná podpůrná opatření vyššího stupně.

Podpůrná opatření 2. - 5. stupně

Od druhého stupně podpory jsou podpůrná opatření stanovována ŠPZ po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně je podkladem pro zpracování IVP doporučení ŠPZ. V IVP se vzdělávací obsah upraví tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi dětí, tak aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

Úpravy obsahu a realizace vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpůrných opatření jsou předmětem metodické podpory. Pedagogickým pracovníkům je zajištěna metodická podpora formou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Pro úspěšné vzdělávání těchto dětí škola umožní:

- uplatňování principu diferenciacce a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání
- realizaci a naplňování všech stanovených podpůrných opatření

- osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, ŠPZ, v případě potřeby spolupráci s dalšími odborníky
- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy
- přítomnost asistenta pedagoga, dle stupně přiznaného podpůrného opatření
- při vzdělávání dítěte, které nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenost
- při vzdělávání dítěte, které při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám;

Pokud zákonný zástupce dítěte přes opakovaná upozornění a vysvětlení důsledků nenavštívil ŠPZ za účelem nastavení podpůrných opatření ve vzdělávání dítěte a způsobil tak dítěti obtíže při vzdělávání (protože škola sama dostatečná podpůrná opatření vytvořit nemůže) může se škola obrátit na zástupce orgánu veřejné moci (OSPOD) a v souladu se zákonem o sociálně právní ochraně dětí požádat o součinnost.

Pravidla pro zpracování, hodnocení, aktualizaci PLPP a IVP

Zpracování PLPP je v kompetenci učitelek. Zpracování IVP je v kompetenci ředitelky školy, zástupkyně školy a pedagogů, kteří jsou zařazeni v 10. Platové třídě ve spolupráci třídních učitelek, zákonných zástupců a asistenta pedagoga.

Cílem PLPP a IVP je zajistit pro děti v mateřské škole podmínky, které reflektují a všestranně rozvíjí jejich možnosti a dovednosti s ohledem na aktuální situaci, vývojový stupeň a zdravotní stav.

V průběhu měsíců září a říjen učitelka na základě pečlivé pedagogické diagnostiky vyhodnotí děti, které potřebují podpůrná opatření a po konzultaci s ředitelkou školy určí také, zda bude dítěti vypracován PLPP nebo bude zákonným.

zástupcům doporučena návštěva ŠPZ

Podpůrná opatření 1. stupně

Na základě výsledků pedagogické diagnostiky a konzultaci s ředitelkou školy, zpracovávají třídní učitelky PLPP.

Jedná se o taková opatření, která pomohou dítěti v rozvoji oslabených funkcí, např. s motorickou obratností, špatnou koncentrací pozornosti, s úchopem pomůcek, s rozvojem vnímání, řeči, s verbální obratností, s dovedností reprodukovat a pamatovat si instrukce i zadání práce, střídat činnosti a respektovat tempo dítěte.

V PLPP učitelka uvede charakteristiku dítěte a popis jeho oslabených funkcí, dále navrhne cíle a metody a pomůcky pro rozvoj těchto funkcí, vhodnou organizaci výuky a spolupráci se zákonnými zástupci.

Hodnocení PLPP provádí učitelky průběžně a po 3 měsících konzultují vyhodnocení s ředitelkou školy.

Podpůrná opatření 2. – 5. stupně

Pokud se ukáže, že podpora dítěte prostřednictvím PLPP není dostačující, požádá učitelka po konzultaci s ředitelkou školy zákonného zástupce, aby navštívil ŠPZ, které může následně doporučit podpůrná opatření vyšších stupňů.

Na základě doporučení ŠPZ zpracovává ředitelka IVP. IVP konzultuje se zákonnými zástupci dítěte, třídními učitelkami, popř. asistentem pedagoga a ŠPZ nejpozději do 1 měsíce od obdržení správy z ŠPZ.

Pokud je na třídě asistent pedagoga, vede o dítěti Deník, ve kterém zaznamenává nejen pokroky či nezdary dítěte, ale také návrhy do IVP.

IVP průběžně hodnotí třídní učitelky, popř. ve spolupráci s asistentem pedagoga (minimálně 1x za 3 měsíce) a své závěry konzultují s ředitelkou, která následně rozhodne o dalším postupu.

Se zákonnými zástupci jsou realizovány individuální konzultace, dle potřeby, min. 2x za školní rok. V případě podpůrného opatření v podobě asistenta pedagoga, je v náplni práce třídních učitelek ho metodicky vést a úzce s ním spolupracovat, jak při plánování činností pro dítě, tak jeho hodnocení.

Nemůže-li učitelka ze závažných důvodů zabezpečit bezodkladné poskytování doporučeného podpůrného opatření, informuje ředitelku školy a škola po projednání se ŠPZ a na základě informovaného souhlasu zákonného zástupce dítěte, poskytne, po dobu nezbytně nutnou, jiné obdobné podpůrné opatření stejného stupně.

Shledá-li učitelka po konzultaci s ředitelkou školy, že podpůrná opatření nejsou dostačující nebo nevedou k naplňování vzdělávacích možností a potřeb dítěte, doporučí zákonnému zástupci dítěte využití poradenské pomoci ŠPZ, tedy PPP nebo SPC. Obdobně postupuje i v případě, shledá-li, že poskytovaná podpůrná opatření již nejsou potřebná

Vzdělávání dětí mimořádně nadaných

Škola prostřednictvím kvalitní pedagogické diagnostiky a ve spolupráci s Menzou ČR vyhledává mimořádně nadané děti a formou integrovaného vzdělávání a individualizované výuky podporuje rozvoj jejich talentu, tak aby bylo plně využito potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. Rozvoj a podpora mimořádných schopností a nadání dítěte je zajišťována:

- předkládáním vyššího stupně složitosti nabízených činností
- využitím vhodných didaktických pomůcek, materiálů
- volbou vhodných metod, forem výuky
- individuálním přístupem
- prací s IT technologiemi
- nabízenými specifickými činnostmi

Distanční vzdělávání dětí

Cíl výuky

Učit se ve zcela jiných a specifických podmínkách, využívat digitální technologie. Aktivně sledovat dění v MŠ prostřednictvím moderních technologií.

Přejímat zodpovědnost za vzdělávání i v době distanční výuky.

Novela školského zákona č. 349/2020 Sb. stanovuje v § 184a zvláštní pravidla při omezení osobní přítomnosti dětí, žáků a studentů ve školách.

- Pokud jsou naplněny důvody uvedené v odst. 1 § 184a školského zákona, je **mateřská škola povinna zajistit dětem**, pro které je předškolní vzdělávání povinné, **vzdělávání distančním způsobem**.
- **Dítě**, pro které je předškolní vzdělávání povinné, **má povinnost se vzdělávání distanční formou účastnit**.
- Způsob poskytování vzdělávání a hodnocení výsledků vzdělávání distančním způsobem **přizpůsobí škola podmínkám dítěte** pro toto vzdělávání.
- Vzdělávání distančním způsobem mateřská škola uskutečňuje podle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a školního vzdělávacího programu **v míře odpovídající okolnostem**.

1 § 184a Zvláštní pravidla při omezení osobní přítomnosti dětí, žáků a studentů ve školách

(1) Pokud z důvodu krizového opatření vyhlášeného podle krizového zákona, nebo z důvodu nařízení mimořádného opatření podle zvláštního zákona, anebo z důvodu nařízení karantény podle zákona o ochraně veřejného zdraví není možná osobní přítomnost většiny žáků nebo studentů z nejméně jedné třídy, studijní skupiny, oddělení nebo kurzu ve škole nebo většiny dětí, pro které je předškolní vzdělávání povinné, z mateřské školy nebo z odloučeného pracoviště nebo z nejméně jedné třídy, ve které se vzdělávají pouze tyto děti, poskytuje škola dotčeným dětem, žákům nebo studentům vzdělávání distančním způsobem.

(2) Vzdělávání distančním způsobem škola uskutečňuje podle příslušného rámcového vzdělávacího programu a školního vzdělávacího programu v míře odpovídající okolnostem.

(3) Děti, žáci a studenti jsou povinni se vzdělávat distančním způsobem s výjimkou žáků základní umělecké školy a jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky. Způsob poskytování vzdělávání a hodnocení výsledků vzdělávání distančním způsobem přizpůsobí škola podmínkám dítěte, žáka nebo studenta pro toto vzdělávání.

PRŮBĚH DISTANČNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ A JEHO FORMY

- Vzdělávání distančním způsobem může probíhat formou on-line či off-line aktivit.
- **Off-line vzdělávání** – pojmem off-line vzdělávání je označován takový způsob vzdělávání na dálku, který neprobíhá přes internet a k realizaci nepotřebuje ve větší míře digitální technologie. **U dětí předškolního věku se jedná především o plnění praktických úkolů** využívajících přirozené podmínky dětí v jejich domácím prostředí – tvořivé práce, aplikace znalostí a dovedností v praxi, projekty zaměřené na samostatnou práci dítěte či na rozvoj kompetencí (společná hra, příprava jídla, práce na zahradě, pohyb v přírodě, drobné domácí práce, péče o domácí zvířata, hudební a výtvarné aktivity, vytváření portfolio atd.).
- V předškolním vzdělávání vzhledem k věku dětí **není on-line vzdělávání prioritním způsobem**, nýbrž má pouze doplňkovou funkci.
- **Distanční vzdělávání by mělo být založeno zejména na komunikaci učitele a rodičů.**
- ***Děti a rodiče si mohou úkoly a aktivity, které realizují, dokumentovat videozáznamy, fotografiemi, hlasovými nahrávkami, kresbami apod. Vhodné je založit portfolio, které každodenní vzdělávací aktivity dítěte dokládá.***

Zpátky v mateřské škole

Je třeba informovat rodiče o tom, jak bude návrat do školy vypadat, co je třeba připravit, co se od dětí (ne)bude v rámci adaptace vyžadovat a jak mohou k úspěšné adaptaci dětí přispět sami rodiče. Rodičům popsat, co je cílem následujících týdnů, na co bude kladen důraz. Rodiče by měli být informováni o případných úpravách organizace a průběhu vzdělávání.

Požádat citlivým způsobem rodiče o sdělení, zda dítě v uplynulém období prožilo **traumatizující událost**, ztrátu blízké osoby atp., abyste mohli společně domluvit citlivý přístup k dítěti a postup adaptace s ohledem na jeho potřeby.

Pokud rodiče nesouhlasí s vládními opatřeními či protiepidemickými nařízeními, zprostředkovat jim informace, které od MŠMT máme, a ujistit je, že postupujeme dle pokynů ministerstva. **Není naší povinností obhajovat rozhodnutí nadřízených orgánů, hledat argumenty, absolvovat nekonečné nekonstruktivní rozhovory.** Naší odpovědností je řídit organizaci, dodržovat aktuálně platná opatření a zajistit vzdělávání žáků v souladu s platnou legislativou. Rodiče můžeme odkázat na informační linky příslušných orgánů (MŠMT, ministerstvo zdravotnictví), kde pracují vyškolení odborníci, kteří jejich dotazy zodpoví.

Adaptační období

Cílem adaptačního období je poskytnout dětem i pedagogům potřebné podmínky pro postupný návrat do mateřské školy, **minimalizovat stresové situace a vytvořit bezpečné prostředí**, ve kterém je prostor jak pro **posilování vzájemných vztahů**, tak pro pozvolné obnovování pracovních návyků.

Adaptační období může v závislosti na podmínkách naší školy trvat **různou dobu** a jeho průběh se může lišit také mezi jednotlivými třídami, dětmi i pedagogy.

Pro první adaptační týden doporučujeme **zařadit do programu aktivity na posilování vztahů, komunikace a spolupráce a aktivity na podporu seberegulace**. Věnujeme dostatek času tématům souvisejícím s duševním zdravím, skutečnosti, že je přirozené, když se necítíme po psychické stránce dobře, tak jak nám

někdy není dobře fyzicky, a kam se můžeme obrátit o radu a pomoc. Co největší část aktivit doporučujeme realizovat venku.

Období uzavření mateřských škol mohlo mít vliv na změnu chování dětí. Je důležité znovu zopakovat pravidla soužití ve třídě a jejich opodstatnění.

Pokud se některé **dítě do aktivit nechce zapojovat**, nechce sdílet s ostatními, nevyužívá nabídky k aktivitám a rozhovorům, dítě **nenutíme**. Vytváříme příležitosti, nabídky, ujistíme se, že **dítě ví, na koho se může obrátit, kdyby potřebovalo pomoc**.

Věnujeme se všem podnětům, otázkám i výpovědím dětí odpovídající pozornost a zároveň je ujistíme, že vše společně zvládneme.

Děti, které se nezapojovaly

Vzdělávání distančním způsobem bylo při zákazu osobní přítomnosti ve školách pro žáky povinné. Přesto se však některé nedařilo do výuky na dálku dostatečně zapojit, a to z nejrůznějších důvodů. Po návratu do škol je efektivnější **zaměřit se na řešení aktuální situace spíše než na to, proč se dítě nezapojovalo**.

Důležité je ubezpečit se, zda dítěti v domácím prostředí **nehrozí žádné nebezpečí** a zda v uplynulých týdnech neprošlo **traumatizujícími událostmi**, které by vyžadovaly odbornou pomoc.

Pro podporu motivace a získání zájmu dítěte využíváme pestrou paletu forem práce, **vyvarujeme se jednotvárnosti, častého vyplňování pracovních listů**. Hledáme typy úloh a aktivit, které vedou k cíli, a přitom dítěti nejlépe vyhovují. Využíváme potenciál formativní zpětné vazby, která popisuje, co konkrétně dítě zvládlo, i to, co může dělat, aby dosáhlo pokroku.

Varovné signály

Dlouhodobý nadměrný stres negativně působí na dětské duševní zdraví a významným způsobem může přispět k rozvoji duševního onemocnění. I samotná pandemie a s ní spojená omezení působí nadměrný stres, který negativně doléhá na děti a může být spouštěčem **psychických obtíží**. U dětí se mohou **objevovat pocity bezmoci, úzkosti či**

bezvýchodnosti, se kterými si neví rady a mohou se s nimi vyrovnávat nevhodnými způsoby (např. agresivitou).

Děti mají na rozdíl od dospělých omezenější prostředky k vyrovnávání se s dlouhodobým stresem, který negativně působí na jejich stále se ještě vyvíjející centrální nervovou soustavu. Proto je zcela zásadní **včasné zajištění potřebné podpory**.

Varovné signály naznačující ohrožení dítěte, kterým je třeba věnovat pozornost:

- pravidelně se nezapojuje do činností ve třídě;
- v chování se opakovaně objevuje nepozornost, nízká motivace, zamlklost, agrese, vzdor...;
- často a nevhodným způsobem vyžaduje nadměrnou pozornost učitele;
- neadekvátně reaguje na běžné podněty (např. pláčem, podrážděností, agresí);
- často projevuje smutek, lítost, obavy, působí uzavřeně, odmítá komunikovat;
- není možné ho zajmout ani nevšedními aktivitami ve třídě;
- nemá dostatečnou podporu nebo dohled rodiny adekvátní svému věku;
- projevuje úzkostné reakce i v přítomnosti dalších osob;
- zvyšuje se nezáměr o sociální interakci s kamarády nebo učitelem;
- dává najevo, že je „špatné“ nebo že zná/má určité tajemství;
- má časté fyzické obtíže (např. bolesti břicha, hlavy, zvracení, nechutenství...);

Při identifikaci ohrožení dítěte a hledání nejvhodnější podpory je užitečné **spolupracovat s odborníky a vycházet z již zpracovaných doporučení**, nástrojů a metodik.

Věnujeme pozornost také pedagogům i oni se vracejí

Adaptační období by se mělo vztahovat **nejen na děti, ale také na pedagogy a další zaměstnance školy**. Pro učitele či asistenty pedagogů může být návrat do mateřské školy také poměrně náročný. Pedagogové se vracejí do svých tříd po dlouhé době, nejednou s traumatizujícími zkušenostmi způsobenými dopadem pandemie na jejich blízké či je samotné.

Zaměříme se na vytváření bezpečného prostředí pro zaměstnance, ve kterém mohou vyjádřit své obavy, nejistoty či požádat o radu nebo pomoc. Pomůže, když si i v tomto náročném období najdeme čas na **individuální rozhovory** s kolegy, oceníme jejich práci, úsilí, s kterým se věnovali vzdělávání distančním způsobem, rozvoji svých dovedností, komunikaci s rodiči atp. Zohledníme, pokud jsou někteří zaměstnanci výrazně více vytíženi než jiní, ať již při přidělování dalších úkolů či naopak odměn.

Spolupráce s rodiči

V období vzdělávání distančním způsobem většina škol významně zintenzivnila komunikaci s rodiči. Pravidelná výměna informací organizačního rázu byla základní podmínkou úspěšného vzdělávání na dálku. Rodiče se stali přímými zprostředkovateli předškolního vzdělávání. Podporovali své dítě v získávání nových dovedností a zkušeností s využitím doporučení učitelů.

Využijeme tento přínos pandemie a nadále budeme používat komunikační kanály k pravidelné výměně informací s rodiči. Pro zkvalitňování práce školy i samotné vzdělávání dětí je vzájemná komunikace velmi důležitá. Navíc náhlé snížení či dokonce úplně přerušování komunikace ze strany školy by mohlo podpořit nejistotu rodičů, kteří se zcela pochopitelně **obávají například toho, jak jejich dítě návrat do mateřské školy zvládne**, zda se mu podaří „zapadnout“ do kolektivu, zda nebude ohroženo jeho bezpečí.

Pravidelně informujeme rodiče o tom, jaké aktivity na (nadcházející) týden plánujeme, na co se zaměříme, co je cílem v jednotlivých oblastech. Na konci týdne zhodnotíme, jak se práce ve třídě dařila, zda se vyskytly problematické situace a jak jsme je společně s dětmi řešili. **Požádáme rodiče o zpětnou vazbu**, jak oni vnímají adaptaci svého dítěte, nabídneme jim možnost konzultací i další dostupnou podporu, kterou naše škola poskytuje.

Pokud nám emoční reakce dítěte při vyučování připadají nepřiměřené, pokud se nám s dítětem nedaří navázat komunikaci či spolupráci, je určitě na místě kontaktovat rodiče. Nikoli však s poznámkou, nýbrž s prosbou o konzultaci a společné hledání vhodného přístupu a podpory. Rodiče v uplynulých měsících se svým dítětem pravděpodobně strávili více času než obvykle, možná řešili podobné problémy jako teď my a budou se s námi moci podělit o cenné zkušenosti, co se ukázalo jako efektivní.

Společně můžeme najít řešení, které prospěje všem. Mějme na paměti, že rodič je náš partner!

Vzdělávání cizinců - dětí v režimu dočasné ochrany v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území UA vyvolaným invazí vojsk Ruské federace

S ohledem na skutečnost, že situace související s těmito dětmi je dosti proměnlivá, lze předpokládat její vývoj oběma směry, očekávat změny, které mohou nastat nečekaně a v průběhu školního roku, dočasná ochrana je prodlužována a upravována, nebudeme zde uvádět podrobněji více. S veškerými dětmi v tomto režimu bude při přijímání i vzdělávání nakládáno shodně s dětmi české národnosti, podle platné legislativy pro předškolní vzdělávání. V případě nutnosti (povinnosti) a přijetí novely, vydání nařízení nadřízenými orgány, bude potom postupováno přesně dle informačních materiálů MŠMT ČR.

Tento **Dodatek č. 1 ŠVP** nahrazuje veškeré dodatky předchozí, **je platnou součástí ŠVP** a vstupuje v platnost dnem jeho vyhlášení – **1. 9. 2022, a to na dobu určitou – do 31. 8. 2025.**

Byl projednán a schválen na pedagogicko-provozní radě dne 26. 8. 2022 v budově MŠ a o tomto byl informován zřizovatel MŠ.

Každý nově přijatý zaměstnanec MŠ bude s tímto dokumentem neprodleně seznámen.

Dokument je uložen v ředitelně MŠ a viditelně umístěn v šatně MŠ tak, aby byl k dispozici všem návštěvníkům MŠ k nahlédnutí. Umístění na webové stránky MŠ není povinné, ale doporučuje se. S obsahem jsou seznámeni rodiče na třídní schůzce, v případě nepřítomnosti jsou bezodkladně informováni o povinnosti se s tímto seznámit dodatečně.

Zpracovala ředitelka MŠ, PhDr. Gabriela Strýčková, Ph.D.